

[Tyroll.]

vi kan måske tage det op i forbindelse med behandlingen af nogle af de andre forslag, der er henvist til socialudvalget.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil gerne takke for modtagelsen af disse fire forslag; jeg håber, det vil gå hurtigt med at få dem vedtaget. Jeg vil lige sige til fru Lilli Gyldenkilde, at alle dyrtidsportionerne bliver udbetalt til pensionister. Med hensyn til den nævnte divergens mellem kontaktudvalget for folke- og invalidepensionister og disse forslag må jeg sige, at begrundelsen nok ikke er helt rigtig, for argumentet for ikke at modregne under hensyntagen til pensionisternes bedre dyrtidsregulering var, at pensionisterne i forbindelse med forrige overenskomstløsning, altså i 1975, beholdt den procentvise regulering, mens andre grupper gik over til øreregulering. Men det var jo andre grupper end dem, pensionisterne sammenlignes med, nemlig arbejderne; dette spørgsmål berører ikke forholdet til arbejderne, der altid har fået en øreregulering.

Jeg vil gerne have lov til at foreslå – men det vil jeg naturligvis overlade til formanden – at der ikke bliver udvalgsarbejde. Jeg synes ikke, der under denne behandling blev stillet flere spørgsmål, end at de kan blive besvaret under almindelig del og eventuelt undgå udvalgsarbejdet af hensyn til den hurtige behandling.

Formanden:

Alle medlemmer af dette ting har ret til at stille forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om ændring af bistandslovens bestemmelser om kontanthjælp i forbindelse med arbejdskonflikter [af Palle Simonsen m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 31. Fremsat 25/3 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Formanden:

Jeg vil gerne forudskikke den bemærkning, at det er min agt at gennemføre dagsordenen uden pause, selv om det er tirsdag. Jeg håber, at der er tilslutning til denne tanke.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil gerne indledningsvis understrege, at jeg ikke kan tilslutte mig dette forslag. Vi har før her i folketingsalen og i folketingets socialudvalg diskuteret problemerne i forbindelse med de overenskomstsstridige arbejdsnedlæggelser og adgangen efter bistandsloven til også under en konflikt at yde økonomisk støtte til de konfliktramte, og jeg finder ikke, at der med dette forslag, der lægger op til en ændring af bistandsloven, er anført nogen argumenter, der kan overbevise mig om, at vi bør indtage en ændret holdning i disse spørgsmål.

Reglerne om den kontanthjælp, der kan ydes efter bistandsloven, omfatter alle, der har et økonomisk behov for bistand, uanset årsagen til at behovet er opstået, altså også om det er mere eller mindre selvforskyldt. Dette princip, som ikke på noget tidspunkt blev draget i tvivl under folketingets behandling af bistandslovsforslaget, er jo ikke grebet ud af luften, men er et udtryk for et af de grundlæggende hensyn bag bistandsloven, nemlig at den hjælp, der kan ydes til den enkelte familie, skal sættes ind i tide, inden situationen udvikler sig til at blive vanskelig at løse med risiko for mere varige skader til følge. Det er formålet med bistandsloven at yde hjælp til at dække den enkeltes eller den enkelte families individuelle behov, også selv om behovet kan siges at være selvforskyldt, og det kan vel i øvrigt, når man anskuer problemerne i forhold til den enkelte konfliktramte, diskuteres, hvorvidt behovet er selvforskyldt eller ikke. Under alle omstændigheder forekommer dette kriterium for at yde hjælp mig at være ganske uden betydning for stillingtagen til, om der er behov for at yde hjælp.

Når dette er sagt, vil jeg også gerne understrege, at der jo netop for de konfliktramte i bistandsloven gælder det særlige, at hjælpen bør ydes med tilbagebetalingspligt. I den cirkulæreskrivelse, som socialministeriet udsendte den 17. december 1976, er det da også som et af punkterne fremhævet, at hjælpen efter bistandsloven til de konfliktramte som udgangs-

[Socialministeren.]

punkt bør ydes med tilbagebetalingspligt. Denne bestemmelse i bistandslovens § 26 er den, der sikrer de sociale myndigheders neutralitet, når det drejer sig om arbejdskonflikter, uanset om de er overenskomststridige eller ikke. Og måden at sikre neutraliteten på er den samme som efter forsorsloven, hvor man siden 1933 har haft en bestemmelse om adgang for de sociale udvalg til at kræve tilbagebetaling under arbejdskonflikter.

Nu vil forslagsstillerne vel hævde, som det er sket i bemærkningerne til forslaget, at de sociale myndigheder netop ikke er neutrale, når de ved at yde hjælp i en endog overenskomststridig arbejdskonflikt kan give de konfliktramte mulighed for at forlænge konflikten. Hertil vil man med lige så stor ret kunne sige, at de sociale myndigheder ved at nægte bistand under en arbejdskonflikt hjælper den anden part netop ved at tvinge de strejkende til at genoptage arbejdet, et hensyn, som det heller ikke tilkommer de sociale myndigheder at tage.

Løsningen af konflikter på arbejdsmarkedet må ske efter de arbejdsretlige regler og de sanktioner, disse giver mulighed for, og ikke efter bistandslovens regler; ellers bliver der for alvor noget galt med neutraliteten.

Jeg skulle måske lige indskyde den bemærkning, at bestemmelsen om adgang til at kræve tilbagebetaling jo gælder både i de situationer, hvor der er tale om strejke, og hvor der er tale om lockout fra arbejdsgivernes side. Der er altså neutralitet også i den forstand, at det er uden betydning, hvem af parterne der kan siges at have forårsaget en arbejdskonflikt.

Dernæst vil jeg knytte nogle bemærkninger til de konkrete forslag om ændring af bistandsloven. Det anføres i bemærkningerne, at forslaget tilsigter at skabe klarhed, og der henvises i denne forbindelse til socialministeriets skrivelse af 4. marts 1977 til Vallensbæk kommune, hvor det endnu en gang slås fast, at deltagere i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser som alle andre har ret til hjælp efter bistandsloven.

Til dette vil jeg gerne sige, at jeg har svært ved at forestille mig, at kommunernes sociale forvaltninger har været i tvivl om forståelsen af bistandsloven, som efter min opfattelse ikke på dette punkt giver grundlag for nogen tvivl om fortolkningen. Jeg er også ret overbevist

om, at social- og sundhedsforvaltningen i Vallensbæk kommune ikke har været i tvivl om forståelsen af reglerne. Når Vallensbæk kommune har rejst sagen over for ministeriet, ligger årsagen snarere i, at udvalget eller dets flertal har været uenige i reglerne, som de var og er, og har ønsket endnu en gang at rejse debat om spørgsmålet, en debat, som var fremme både i eftersommeren og i december måned forrige år i forbindelse med forskellige arbejdsnedlæggelser. Det er i øvrigt denne debat, som gav anledning til udsendelsen af cirkulæreskrivelsen i december måned.

Men forslaget skulle altså skabe klarhed, og den måde, man fra forslagsstillernes side ønsker at skabe klarhed på, er at sætte bistandslovens normale regler ud af funktion for personer, som deltager i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, men alligevel således at der fortsat er pligt for kommunen til at hjælpe enhver nødstedt familie. Der skal dog være tale om en egentlig nødsituation.

Hvis formålet skulle være at skabe klarhed, må jeg sige, at man opnår det modsatte: uklarhed. På den ene side skal man afskære hjælp, på den anden side skal man sikre, at de konfliktramte familier ikke lider nød. Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, hvordan man skulle kunne udforme regler, der let kan administreres af kommunerne, når sådanne modstridende hensyn skal være afgørende for, om der kan ydes hjælp eller ej. Hvad forstås f. eks. ved en nødsituation? Er det dette, at familien ikke længere kan klare de faste udgifter – så dækker bistandsloven allerede situationen – eller skal situationen have udviklet sig så langt, at familien bliver sat på gaden dagen efter, hvis der ikke ydes hjælp?

For at jeg ikke skal blive misforstået, vil jeg gerne slå fast, at jeg naturligvis ikke nærer sympati for overenskomststridige konflikter. Alligevel vil jeg på det kraftigste advare imod en ændring af bistandsloven i denne retning. For det første fordi det skaber stor uklarhed. For det andet fordi man herved tager hul på et nyt båsesystem i bistandsloven, det, som det netop var formålet at undgå, og for det tredje og ikke mindst væsentlige, fordi det ikke sikrer de sociale myndigheders neutralitet i konflikt-situationer. Tværtimod pålægger man, hvis forslaget bliver gennemført, de sociale myndigheder at varetage hensyn, som er og bør være de sociale myndigheder ganske uvedkommende,

[Socialministeren.]

nemlig de hensyn, som ligger bag de arbejdsretlige regler, og som, når det drejer sig om overenskomststridige arbejdskonflikter, skal og kan tilgodeses gennem de sanktioner, som findes i den arbejdsretlige lovgivning.

Albertsen (S):

Efter at vi har haft finanslovsdebatten for nogen tid siden, hvor de konservative stillede en lang række dilettantiske, dårligt udregnede, uadministrerbare forslag, og hvor det ikke var muligt for dem på noget tidspunkt at give nogen som helst relevant og rimelig forklaring på, hvordan i alverden de var kommet til de forskellige talfremstillinger, som skulle forklare besparelserne, havde jeg i og for sig håbet, at man ikke ville fortsætte det dilettanteri. Men at administrere dette forslag – og der er jo dog et par kommuner tilbage, hvor der er konservative, der har lidt med tingene at gøre – ville være en uløselig opgave for de stakler, det blev overladt til.

Principielt er der tale om, at man ønsker, at den kommunale administration og dermed lovgivningsmagten som sådan skal placere sig i arbejdsstridigheder. Det er et helt utidigt princip, det vil i mange situationer få nogle konsekvenser, som man slet ikke har tænkt sig, ej heller med den fantasi – eller mangel på fantasi – forslagsstillerne har.

Man kan alene se på bemærkningerne om, at der skal kunne ydes støtte til familier, men ikke til enlige. Skal de sulte? Skal de henvises til hr. Palle Simonsens eller andre konservatives private velgørenhed? Hvad er overhovedet meningen med det her? Hvem er egentlig i ordets forstand i en nødsituation? Er det den, der betaler børnebidrag, den, der er fraskilt, eller den, der skal præstere andre betalingsydelser? Den pågældende skal altså simpelt hen kastes for ulvene eller henvises til fattigdom, eller hvad man nu ellers vil kunne risikere, hvis der er tale om langvarige stridigheder.

Det, de konservative altså ønsker, er, at lovgivningsmagten og kommunerne skal tage placering i aktuelle stridigheder. Jeg kan som ministeren sige, at der i de betragtninger, som jeg her har anført, selvfølgelig ikke er nogen som helst form for stillingtagen i retning af, at vi accepterer ulovlige strejker som noget ønskværdigt eller noget rimeligt, men der er alene tale om en lovgivning, som har været baseret på det princip, at der skal ydes hjælp til

enhver borger, der er nødstedt. Dette kan jo også ske for den arbejdsgiver, som måske nok står de konservative nærmere, og som jo udmærket kan blive påvirket af en strejke eller lockout, eller hvad der måtte være tale om, og hvor det samme princip skulle være gældende.

Jeg håber ikke, at vi ret snart vil få lignende dilettantiske forslag fra forslagsstillerne, som vi nu har oplevet i det sidste par måneder. Fastelavnstiden er overstået, fornuften burde vende tilbage. Jeg udtrykker min bedste forhåbning i så henseende, og samtidig giver jeg bestemt garanti om, at vi ikke vil løfte en finger eller bidrage til noget som helst i retning af det, man her peger på. Socialdemokratiet må blankt afvise forslaget.

Jørgen Junior (FP):

Ja, det var jo hårde ord fra hr. Albertsens side om de nye forbundsfæller i det konservative folkeparti. Jeg ved ikke, om det er helt rimeligt. Er det virkelig rimeligt at kaste med sten, når man selv bor i et glashus, hvorfra man måske ikke fremsætter dilettantiske lovforslag, men i stedet for styrer landet på en dilettantisk måde, hvad bl. a. de fire foregående lovforslag jo viste ganske godt?

Jeg synes heller ikke, at dette forslag er særlig strålende stillet op. Der er absolut ting, der kan sættes spørgsmålstegn ved. F. eks. hvad er en nødstedt familie? Jeg må indrømme, at også jeg, hvis dette forslag blev vedtaget, ville stå med flere spørgsmålstegn, det skal jeg medgive socialministeren og socialdemokratiet, selv om jeg altså ikke i øvrigt har særlig megen sympati for det angreb, der kom fra hr. Albertsen.

Intentionerne bag beslutningsforslaget vil vi dog gerne støtte, men jeg tror ikke, vi kommer i det problemkompleks, at forslaget bliver vedtaget, således at vi skal finde ud af, hvad man nøjagtig har ment. Vi mener heller ikke, det er rimeligt, at de sociale udvalg rundt omkring, at samfundet reelt skal tage stilling i en arbejdskonflikt, for det er jo det, man foreslår. Man tager faktisk stilling ved at forstrække nogle folk i en arbejdskamp, således at der bliver en ensidig indstilling, hvis man i øvrigt følger socialministerens vejledning og cirkulæret.

Intentionerne er vi altså enige i, og dem kan vi støtte, men jeg synes som sagt også, forslaget er for dårligt lagt frem, man kunne godt have evnet at skrive det lidt mere præ-

[Jørgen Junior.]

cist. Lad ikke det med de dårlige finanslovs-ændringsforslag, de dårlige beslutningsforslag og den dårlige styring fra socialdemokratiet smitte af på alle mulige andre partier. Det er sørgeligt, hvis der bliver dårlighed over hele linjen, og det kan man få indtryk af at der er tilbøjelighed til, hvis man har siddet her i salen i flere timer og hørt på.

Henrik Toft (V):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Holm, er forhindret i at være til stede, skal jeg på venstres vegne gøre følgende få bemærkninger til dette beslutningsforslag.

Det er principielt utilfredsstillende, at den ene part i en arbejdskonflikt kan opnå økonomisk støtte fra offentlige kasser, som det er muligt efter bistandslovens § 37. Venstre deltager derfor gerne om muligt i et arbejde med at skabe en mere præcis formulering af retsgrundlaget, uden at dette, som også forslagsstillerne understreger, skal føre til, at man ikke kan hjælpe enhver nødstedt familie. Jeg skal specielt pege på, at reglen i tilfælde af bistand altid må være, at pengene tilbagebetales, sådan som det også blev fremhævet af socialministeren.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal på SFs vegne sige, at vi naturligvis ikke kan stemme for dette forslag. Jeg synes, at forslaget strider mod de intentioner, der er lagt til grund for bistandsloven, hvor det er behovet, der hovedsagelig ses på, og ikke grunden til behovet.

Lad mig tilføje, at dette forslag rammer en helt bestemt gruppe mennesker i vort samfund, som der er grebet ret så meget ind over for i de senere år, så de reelt ikke har haft nogen indflydelse på egne løn- og arbejdsvilkår. Denne gruppe skal nu også finde sig i, at der herindefra stilles forslag om lovgivning, der medfører, at de, såfremt de ikke vil arbejde under givne urimelige forhold, også skal nægtes hjælp til at leve for. Det synes jeg nok er urimeligt. Vi ved jo alle, at der faktisk allerede er sket stramninger i cirkulæret vedrørende hjælp i konfliktsituationer, og senest har vi kunnet læse i avisen, hvorledes Hvidovre kommune via tolkning af ord i en skrivelse fra en virksomhed til dens ansatte forsøger at forhindre en udbetaling af hjælp. Mon ikke disse

ting burde få forslagsstillerne til at indse, at det ikke er nye forslag i denne retning, vi har brug for.

Melchior (CD):

Hr. Albertsen brugte minsandten ordet diletantisk tre gange. Vi har jo en synonymordbog derhenne i sidegangen til variation, men jeg har nu taget Nudansk ordbog med herop for at konstatere, at en diletant er en person, som dyrker en kunst eller et fag som hobby eller amatør og gør det i glæde. Jeg synes, at hr. Albertsen overdrev glæden lidt ved at rakke så gevaldigt ned. I det hele taget er sprogbrugen blevet ikke så lidt polariseret, og hvis det virkelig refereres, som det siges her, virker det nok mere bombastisk, end det egentlig er ment.

Man må lige huske på – og det være også sagt til fremskridtspartiets ordfører – at der må være en anden form for behandling af forslag til folketingsbeslutning end af udarbejdede lovforslag. O.k., der er grænser for, hvor let man skal komme til at kradsede noget ned med venstre hånd, men hensigten med at fremsætte forslag til folketingsbeslutning er jo i og for sig en indrømmelse af, at der her er et større stof, end man selv kan overskue, og at man på grundlag af nogle intentioner derfor opfordrer regeringen til seriøst at overveje, om der her er noget, der kan belyses på en ny måde.

Det, dette forslag bl. a. opfordrer til at belyse, er hele strejkevåbenets situation. Jeg mener, at strejkevåbenets betimelighed originalt må have haft to forudsætninger, nemlig dels at der ydes et virkeligt offer fra de strejkende, det er jo et kampvåben, og dér, hvor der føres en kamp, må de kæmpende gøre en indsats, ellers er der ikke tale om kamp. Den anden forudsætning for en strejkes rimelighed må være, at dens virkninger ud over dem, der strejker, rammer disses modpart og ikke en hel masse andre mennesker eller grupper af mere eller mindre tilfældig art. For den sidste af de to forudsætninger, jeg her har nævnt, må det gælde, at den moderne teknologi har ændret strejkevåbenets virkninger i så betydelig grad, at der vel nok en dag er grund til i en afslappet og god stund at tage det hele op til overvejelse, uden at man bliver mistænkt for at ville afskaffe strejkeretten. Det er der slet ikke tale om. Men man har lov til at spørge: hvilke følgevirkninger får det ændrede sam-

[Melchior.]

fund på strejkevåbenet i dets forudsætninger og dets virkemidler? I dag er det altså sådan, at nogle få hundrede mennesker uden at yde egentlige personlige ofre kan strejke på en sådan måde, at de ikke primært rammer deres modpart i situationen, men rammer et vældigt udsnit af den danske befolkning på helt tilfældig måde. Jeg minder om den dag, da nogle buschauffører kørte folk på arbejde og kørte børn til skole og så gik hjem ved middagstid, således at børn og voksne kunne trække hjemad. Det er bare en lille del af det.

Da lampen nu allerede lyser og området åbenbart er for stort til i hvert fald af mig at kunne klares på 5 minutter, vil jeg sige, at jeg synes, forslaget peger på ting, som beskæftiger mange mennesker i dag, og som jeg synes vi i sommer eller i næste samling skal tale om og kigge på, ikke med den intention at hindre nogen, der har værdige behov, i at få dem opfyldt. Jeg vil gerne sætte et spørgsmålstegn ved den neutralitet, ministeren siger findes i den nuværende situation. Jeg er lige blevet gjort opmærksom på, at der er et cirkulære, og det vil jeg gerne respektere, indtil jeg får sat mig dybere ind i tingene, men jeg er ikke helt overbevist af ministerens tale om, at der virkelig er neutralitet forbundet med den omstændighed, at samfundet – og det er jo det, der er tale om – giver samme støtte til folk, der er i en overenskomststridig strejke, som til andre. Jeg ved godt, at i vort veludviklede samfund rykker ambulancen også ud til den, der ved egen skyld brækker et ben eller bringer sig i en dårlig situation, vel at mærke hvis det altså sker i vanvare, fuldskab eller andet. Hvis det sker bevidst og på trods af retslige afgørelser og indgåede aftaler, må man uden at være mistænkt for at ville træde nogens vel-færd for nær have lov til at tage dette forslags intentioner op til drøftelse.

Vi kan ikke støtte forslaget. Vi kan ikke være med til at gennemføre forslaget. Både det tidspunkt, det fremsættes på, og den form det fremsættes i, forbyder dette af sig selv, og jeg har forstået, at mit parti i den forrige samling, da folketinget så anderledes ud, har tiltrådt et cirkulære, som gør det svært for os, men jeg vil have lov til at tage diskussionen op på ny.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg var glad for hr. Melchiors sidste ord, og jeg vil meget gerne give hr. Melchior cirkulæ-

ret af 17. december 1976, for deri står også en række af de ting omtalt, som hr. Melchior fremhævede, nemlig denne tilbageholdenhed, der skal vises i disse situationer. Cirkulæret skal blive sendt over.

Tove Jørgensen (DKP):

Det vil sikkert ikke forbavse forslagsstillerne, at kommunisterne ikke kan medvirke til dette forslag. Det eneste resultat, de forhåbentlig opnår, er, at de har givet socialdemokraterne en lejlighed til at pudse deres image lidt op ved ligesom at kunne hævde sig selv igen som arbejderparti. Det kunne nok være nødvendigt efter de seneste tiders dagsordner, der har været udtryk for en gang bal i den borgerlige, ligesom at rehabilitere sig lidt igen over for arbejderne.

Jeg er enig med socialministeren i, at det er i strid med bistandslovens intentioner at indføre sådan nogle regler, som de konservative her ønsker indført, men i øvrigt er det heller ikke rigtigt, som forslagsstillerne siger, at socialministeriets brev af 4. marts i år til Vallensbæk kommune bevirker en fortolkning af bistandsloven, hvorefter det offentlige kan give direkte støtte til den ene part i en arbejdsconflikt, for enten er forslagsstillerne uforvarende kommet til at indrømme, at de eneste, der potentielt kan få brug for eventuel bistandshjælp, er lønmodtagerne, eller også er deres konklusion forkert. Hvis en arbejdsgiver under en arbejdsconflikt ville bede om hjælp på bistandskontoret til at dække sine leveomkostninger, ville en sådan hjælp ikke blive ham eller hende nægtet, forudsat at der kunne dokumenteres trang. Der er altså ikke i loven tale om støtte til den ene part i en arbejdsconflikt.

For det andet tvivler jeg på, at vi her i landet kan ændre lovgivningen efter de rammer, der her lægges op til. Sagen er, at Danmark ifølge bekendtgørelse af 9. juli 1965 har tiltrådt det, der hedder den europæiske socialpagt, der er udarbejdet af Europarådet, og som med virkning fra 3. april 1965 er gældende for vores land. Ved ratifikationsinstrumentets deponering hos Europarådets generalsekretær har Danmark afgivet erklæring om i henhold til artikel 20, stk. 1, b) at ville anse sig for bundet bl. a. af artikel 13. hvori det hedder:

»For at sikre en effektiv udøvelse af retten til social- og sundhedsmæssig bistand forpligter de kontraherende parter sig til: 2. at sikre, at modtagelse af en sådan hjælp ikke medfører

[Tove Jørgensen.]

nogen begrænsning i modtagerens politiske eller sociale rettigheder;«.

At deltage i en arbejdskonflikt kan muligvis være overenskomststridigt, men det er ikke en kriminel handling, selv om der er stærke ønsker fremme om at kriminalisere den. Det er en politisk ret, der er tale om, og hvis man vil nægte hjælp under henvisning til deltagelse i en sådan konflikt, vil jeg tro, at der bliver tale om et brud på denne pagt, som vi har erklæret os for bundet af. Vi ønsker en juridisk vurdering af dette forhold og har allerede på et tidligere tidspunkt rejst det i socialudvalget.

Vi er således ikke alene uenige i selve forslagens indhold, men betvivler tillige, at en ændring af lovgivningen i denne retning kan finde sted uden brud på indgåede internationale aftaler.

Inge Krogh (KrF):

De er uægtelig et meget aktuelt og meget vanskeligt problem, der bliver taget op i dette forslag. Det er ganske klart efter bistandsloven, at der skal hjælpes kortvarigt med hjælp af en sådan størrelse, at levestandarden kan opretholdes. Det kan måske synes urimeligt specielt i tilfælde af overenskomststridige strejker, men på den anden side kan man jo ikke lade mennesker blive ødelagt i den situation.

Jeg har diskuteret det noget med forskellige sociale udvalg, og det lader til, at de er øvede i at skønne. Desuden er der jo et udmærket cirkulære, som jeg egentlig synes i hvert fald lægger visse grænser. Netop det, at man er tilbageholdende med at udbetale, altså venter noget, og stiller lidt stærkere krav end vel nok normalt om tilbagebetaling, synes jeg under alle omstændigheder er noget, vi bør og skal diskutere i udvalget.

Hjortlund Christensen (DR):

Det arbejdsmarkedssystem, vi kører efter herhjemme, hvor regering og folketing har for vane at tage ansvaret fra arbejdsmarkedets parter, befordrer bl. a., at de strejkende, de fyrede, de lockoutede og andre kollektivt kommer i økonomiske vanskeligheder, og det er jo ikke altid den enkeltes ønske. Bistandslovens fædre og mødre har ikke absolut taget højde for denne situation, og derfor er der vel også grund til at ændre lovgivningen, men efter min mening bør hjælpen gives som lån, der sand-

synligvis også bør forrentes. Det kan jo ikke være meningen, at en strejke skal kunne befordre, at parterne trækker konflikten ud på bekostning af medborgernes skatter for at løse de kæmpendes problem. Det må være klart, at hvis man vil opnå noget ved at strejke og måske endda strejke ulovligt, må man også gøre en indsats. Men det må også være sådan, at disse strejkendes familier, i den periode det varer, kan have en situation, der er tålelig.

Tyroll (VS):

Det kan da kun glæde mig, at der er nogle, der synes, denne sag er vanskelig, men jeg tror nok, at den eneste vanskelighed, der ligger i sagen, er, at man har svært ved at få tilsløret sine intentioner i dette forslag tilstrækkelig godt, når man vil ændre bistandsloven, for ikke at få sine aktiviteter til at se alt for sorte ud.

Det, man tilstræber, er jo ikke en neutralitet i forhold til arbejdskonflikter. Hvis man ser på dette forslag og ikke ser på, at det er de konservative, der har fremsat det, kan man næsten sige, at folketinget skulle træffe en beslutning om at se i øjnene, at bistandsloven fungerer sådan, som den rent faktisk gør, og det ville jo være temmelig overflødig.

Når man så ser på, at det er de konservative, der har fremsat det, bliver man klar over, at det drejer sig om at få undergravet det indhold og de intentioner, der var i bistandsloven, at få undergravet den på dette punkt, som det allerede i et vist omfang har fundet sted i forbindelse med det cirkulære, der er udsendt, og som altså helt klart tager stilling til arbejdskampen under dække af neutralitet, ved at sætte lighedstegn mellem neutralitet og det, at bistandsloven kommer til at fungere til fordel for arbejdsgiverne.

Det, de konservative ønsker, er jo simpelt hen at få lejlighed til at føre kniven helt til bunds. Hvad mener man med, at familier er i nød? Der er jo allerede i det cirkulære, der er udsendt, sat ret kraftige begrænsninger, dels selvfølgelig derigennem at man har fastslået, at der skal være tale om tilbagebetaling, dels ved at man kan udskyde tidspunktet for, hvornår der ydes bistand, dels ved en masse andre foranstaltninger, som forekommer at være ret så specielle i forhold til disse arbejdskampe.

Er der tale om, at man egentlig vil stræbe efter neutralitet fra de konservatives side? Det synes ikke at være tilfældet. Vi har jo ikke set

[Tyroll.]

noget foreslag om, at man f. eks. vil have, at der skal gennemføres bestemmelser om, at forskellige tilskudsordninger, egnsudviklingsstøtte, eller hvad pokker der nu kan være tale om af alle de mange støtteordninger, der gives til erhvervsforetagender, skal inddrages, i det øjeblik det pågældende erhvervsforetagende er involveret i en konflikt. Det ville nok næppe heller have den store virkning, det er en anden side af sagen, for det er jo de velbjærgedes fordele, der skal varetages gennem dette forslag. Det er simpelt hen et udtryk for, at de stærke i dette samfund skal have lejlighed til rigtig at slå benene væk under arbejderklassen, når den er ude i kamp for og forsvar af sine vundne goder.

Man kan da også se, hvordan arbejdsgiverne udfolder kraftige bestræbelser for at få ført kniven helt til bunds. Man udnytter det fagretlige system til at kræve den bod, som klasse-domstolen, som den bliver kaldt ude på arbejdsmarkedet af arbejderne, idømmer bl. a. i forbindelse med Berlingskekonflikten, indbetalt inden for 8 dage, ellers vil man indlede en retslig inkasso. Der ser man, hvordan man ønsker at påtvinge arbejderklassen nogle kraftige økonomiske virkninger, og hvordan man ønsker at få lejlighed til at føre kniven helt i bund.

Det er helt oplagt klassepolitik, der føres med dette forslag, og derfor kan jeg ikke rigtig mande mig op til at nære medlidenhed over for de problemer, man har med at få tilsløret i nogle formuleringer, at man nu er på vej til kraftigt at undergrave de bestemmelser og intentioner, som er nedfældet i bistandsloven.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der er kommet et nyt cirkulære, og det er givet, at man må afvente de erfaringer, der kan gøres på grundlag af det. Derfor kan vi ikke støtte det konservative forslag til folketingsbeslutning.

Men jeg vil godt derudover gøre nogle lidt mere principielle betragtninger gældende. Vi mener, at samfundet netop ved den regel, der er truffet i cirkulæret, stiller sig neutralt. Der er nemlig sagt i denne situation, hvor nogle medborgere er kommet i økonomiske besværligheder, at de ikke har været ganske uden skyld i, at de er kommet i dem. Men hvis vi går videre og kræver, at bistandsloven i sådanne situationer ikke må bruges, ville samfundet være un neutralt, medmindre man fulgte

det op og rent logisk sagde, at banker – heller ikke erhvervsvirksomhedernes og arbejdsgivernes normale bankforbindelser – i konfliktsituationer ikke måtte låne penge ud til et konflikt-ramt erhvervsliv. Så var man neutral igen, men jeg har ikke på fornemmelsen, at de konservative på nogen måde mener, at det skal være udgangen. Hvis man ikke har den udgang, er der kun at sige, at vi skal stille os neutralt. Bankerne kræver naturligvis deres penge tilbagebetalt, bistandsloven kræver også tilbagebetaling for hjælp ydet i disse situationer. Når vi kan komme ud for sådanne principielle betragtninger, ligger der til grund en bestemt opfattelse af bistandsloven. Vi betaler vores skat, men så har vi også regler om, at hvis vi kommer i en økonomisk nødsituation, kan vi henvende os og få støtte. Det er givet, at der er situationer, hvor denne støtte kun kan få karakter af et lån, f. eks. disse her. Men det er lige så givet, at vi naturligvis ikke, når vi får brug for det, må kunne konstatere, at netop det, vi har brug for, det låneinstitut, vi har indbetalt til, ikke må virke i den situation, medens bankerne gerne må virke over for erhvervslivet.

Jeg ser, at ministeren i cirkulæret har brugt ordet lovlig eller ulovlig arbejdsstrid. Jeg ved ikke, hvad ministeren mener med det, men der er vist grund til her at understrege, at i de fleste af de situationer, vi har været ude for, og i hvert fald i den situation, der gælder omkring typograferne, både den, der er overstået, og den, der er i gang nu med Berlingske Tidende, er der ikke tale om andet end overenskomststridige arbejdskonflikter. Jeg lægger nogen vægt på, at man bruger disse gloser med megen omhu, for der er ingen grund til på nogen måde at antyde, at arbejdskonflikter som dem, typograferne har været ude i, på nogen måde skulle være kriminelle, og det er, ligesom der ligger en antydning af noget kriminelt, når man bruger udtrykket ulovlig. Kun når vi har vedtaget et forbud, bliver det ulovligt, men de er næsten alle sammen blot overenskomststridige, og så kan man naturligvis sige, at det ikke er pænt ikke at overholde en overenskomst eller en aftale, man har truffet med en anden privat part, men det er private forhold og på ingen måde noget kriminelt.

Ordføreren for forslagsstillerne (Palle Simonsen) (KF):

Ministeren og et par ordførere var inde på,

[Palle Simonsen.]

at dette forslag ikke var særlig gennemtænkt. Jeg må sige, at efter det indtryk, debatten har givet her, har der ikke været megen tvivl om, hvad der egentlig lå i dette forslag.

Som hr. Melchior var inde på, drejer dette sig om et forslag til folketingsbeslutning, og det kan derfor kun være nogle hovedprincipper. Hvis sådan et forslag til folketingsbeslutning vedtages, er det regeringens opgave på grundlag af disse hovedprincipper at udarbejde den lovgivning, der skal til. Derfor synes jeg ikke, det er rimeligt for så vidt, når det drejer sig om et forslag til folketingsbeslutning, at komme med denne kritik.

Jeg kan forstå på socialdemokratiet, at man har lavet den arbejdsdeling, at først skulle socialministeren svare sagligt, og derefter skulle hr. Albertsen vælte skidtspanden ud over forslaget. Jeg synes egentlig, det er en lidt for uartikuleret måde, hvis jeg må bruge det udtryk, at tage sagen på, som hr. Albertsen gjorde det, og derfor har jeg sådan set ikke nogen kommentarer til de ting, hr. Albertsen sagde.

Men jeg vil gerne sige til ministeren, der havde en række principielle ting, der er væsentlige, at ministeren siger for det første, at da man gennemførte bistandsloven, var der ikke nogen tvivl om, at der skulle ydes hjælp til borgere i vanskeligheder uanset årsagen. Nej, det er korrekt, men det forhindrer da ikke, at vi efterhånden kan få nogle erfaringer, der viser os noget om, at vi måske på nogle områder må ændre holdning.

Nu er det så uheldigt, at dette forslag har ligget i 2 måneder, før det kom til første behandling. Jeg føler mig ret sikker på, at i dag er der en væsentlig større forståelse for tankegangen i dette forslag, end der var for 2 måneder siden, da det blev fremsat, og jeg tror nok, at ministeren og andre, der er så stærke modstandere af forslaget, skulle tænke sig lidt mere om, for dette er ikke bare et spørgsmål om at tilbagevise en problemstilling med nogle tekniske argumenter. Det er et spørgsmål om at prøve at undersøge nærmere: er der noget på et område her, der er galt? Og hvis vi ikke retter det, får det så nogle konsekvenser i befolkningen med hensyn til forståelsen for en fornuftig socialpolitik? Jeg tror ikke, det går, hvis folketetinget bare med argumenter, der går tilbage i tiden, ved stædig holden fast på disse argumenter, afviser enhver tanke, hvor man

får nogle erfaringer frem, der viser, at det forholder sig anderledes. Jeg tror ikke, det går, for så bliver det sværere og sværere at opnå forståelse for tingene. Det er faktisk det, der ligger i forslaget. Men siger: ja men de konflikter, vi nu har oplevet, er et eksempel på, at det offentlige bliver en part i konflikten. Ministeren siger, at det er ikke rigtigt, for hvis myndighederne standser udbetalingen, vil myndighederne for alvor blive part i konflikten. Det er jo ikke rigtigt, hr. minister. Det, det drejer sig om i praksis, er, at mennesker deltager, hvis vi tager den aktuelle konflikt på typografområdet, i en overenskomststridig konflikt. Man henter hjælpen på bistandskontoret, og så vil befolkningen opfatte det, som om det er det offentlige, der sikrer, at denne konflikt kan fortsætte; anderledes er det ikke. Jeg tror, det er vigtigt, at vi i hvert fald gør os denne problemstilling klar.

Ministeren siger, at man skal tilbagebetale pengene, og det cirkulære, som er udsendt den 17. december, og som ministeren skal aflevere til hr. Melchior, er en stramning. Ja, det er nok en stramning, men det er en meget beskeden stramning, for man kommer jo ikke uden om bistandslovens grundprincipper, som ministeren selv ridsede op, at man skal yde hjælp i enhver situation, hvor mennesker er i vanskeligheder. Derfor kan det kun blive en meget beskeden stramning, den kan aldrig nogen sinde tilsidesætte bistandslovens egentlige grundlag. Vi er enige om, at det er det, der her skal pilles ved, hvis man skal kunne ændre. Derfor mener jeg ikke, at ministerens cirkulære er så farlig meget værd.

De skal tilbagebetales, disse penge, ja. Der er mennesker, der har deltaget i overenskomststridige konflikter et par måneder efterhånden, så det er mange penge, der skal tilbagebetales, og man stiller sig selv spørgsmålet: hvornår vil disse penge blive tilbagebetalt? Det må i hvert fald være et spørgsmål, som kommer til at optage folketetinget meget, når vi kommer nogle måneder længere frem: er pengene, der er udbetalt i den aktuelle situation, blevet tilbagebetalt?

Men dertil kommer en anden ting, som vi ikke kan se bort fra, når vi skal prøve at se på tingene ud fra et retfærdighedssynspunkt. Der er mange mennesker i dette samfund, som er i vanskeligheder på den ene eller den anden måde. De kan ikke uden videre gå på bistands-

[Palle Simonsen.]

kontoret, blot fordi de har en umiddelbar indtægtsnedgang. Hvor må de gå hen? De må gå ud og låne penge til renter. Hvor går mennesker hen, som deltager i en overenskomststridig konflikt? På bistandskontoret og låner pengene uden renter. Det er jo sandheden.

Jeg vil gerne sige til ministeren, at jeg fik forleden dag en henvendelse fra en kromandovre i Jylland. Hans kro var nedbrændt, så han ikke havde nogen indtægtsmuligheder i en lang periode. En forsinkelse af opbygningen medførte, at han igennem mange måneder ikke fik nogen hjælp. Han havde i virkeligheden ikke nogen muligheder for at få det til at løbe rundt, og bistandskontoret ville ikke hjælpe ham, for der var ikke noget klart grundlag for, at man skulle hjælpe. Er det så så mærkeligt, at en sådan person måske bliver irriteret på det samfund, han lever i, når han kan se, at flere hundrede, der deltager i en overenskomststridig konflikt, kan gå på bistandskontoret og låne pengene? Han kan ikke. Den bladhandler, som f. eks. fik en nedgang i salget på grund af avisconflikten, da den var på sit højeste, fik han nogen hjælp på bistandskontoret, fordi han mistede måske 25 pct. af sin indkomst? Nej, det gjorde han ikke. Det er jo det, der er problemet i denne sag. Det her er ikke for os et spørgsmål om at sige: ja men nu vil vi straffe disse mennesker, og så må vi gennemføre en ekspedition som den her. Nej, det er et spørgsmål om at prøve at sætte de ting, der sker på dette område, i relation til mange andre ting, der sker i samfundet, og hvis vi ikke retter os efter de erfaringer, vi får på disse områder, bliver det for mig at se sværere og sværere at opnå en forståelse for, at der bruges så mange penge i den sociale sektor. Det skal jeg i hvert fald være den sidste til.

Ministeren siger, at hun kan ikke se, at der er nogen problemer for kommunerne med hensyn til forståelsen af disse ting og forståelsen af de cirkulærer, der er sendt ud. Jeg læste i Aktuelt den 16. maj, at der var 20 for Københavns kommunes vedkommende, og jeg vil da egentlig godt have ministeren til at svare på, om det er rigtigt, hvad der stod i Aktuelt. I Aktuelt kunne man læse, at Københavns socialborgmester havde forespurgt i socialministeriet, hvorvidt der kunne udbetales hjælp, når de mennesker, der søgte hjælpen – i dette tilfælde typografer – havde penge på en spærret konto. Og der stod i Aktuelt, at da socialborg-

mesteren ikke kunne få svar, havde man standset hjælpen. Hvis det er et korrekt eksempel, er der i hvert fald tvivl. Jeg har også forstået, at Hvidovres socialudvalgsformand, som også er socialdemokrat, har haft meget travlt med at få klaret op, hvordan disse ting lå, og har udtalt, at man i hvert fald ikke skulle lade sig kuske af det, der skete på dette område. Jeg kan ikke forestille mig, at ministeren ikke har haft en række problemer med socialdemokratiske kolleger, som varetager sociallovgivningen ude omkring i landet. Derfor skal jeg til sidst sige, at vi kan sagtens afvise denne sag som værende udtryk for en reaktionær holdning og for sort politik, og vi kan sagtens sige: vi har nogle principper, og dem står vi fast på, uanset hvad der sker ude i samfundet. Men tilbage står bare, at selv socialdemokratiske socialudvalgsformænd undertiden har problemer med disse ting og måske også har problemer med at forstå rigtigheden i de ting, der sker. Og her er det min opfattelse, at skal vi have en fornuftig forståelse for en socialpolitik i dette land, skal vi også være parate til at lytte hertil og, selv om det strider mod nogle grundlæggende principper, sige: her er et område, som kræver en speciel behandling. Her er jeg helt sikker på, at alle i folketinget har forstået, hvad intentionerne var med dette forslag, og hvis der var flertal for det, kunne ministeren også udarbejde det teknisk på en sådan måde, at vi fik stoppet hullet.

Jeg vil gerne sige tak til ikke så få ordførere, som havde sympati for tankegangen i forslaget. I virkeligheden er det jo sådan, at næsten op imod halvdelen i dette folketing havde sympati for forslaget, havde mere eller mindre forståelse for den tankegang, der ligger i det. Derfor er det eneste, jeg beder om, for så vidt, at man ikke bare afviser det, men prøver at gå ind i tankegangen, prøver at se, hvordan man gennem en ændring af bistandsloven kan skabe en retfærdighed, så der bliver en større forståelse for bistandsloven i den øvrige del af befolkningen.

Albertsen (S):

Jeg stod med blyanten parat og havde blokken fremme, da jeg skulle lytte til hr. Palle Simonsen for at komme til de forløsende sætninger, hvor han ville fortælle os, hvad der var galt. Det var mig ikke muligt at fange noget i det, han bemærkede om, hvad der var galt ved den nuværende lovgivning, ved den nuværende

[Albertsen.]

administration og ved de cirkulærer, man efterlever i kommunerne.

Den problematik, som han nævner med henblik på socialudvalgsformanden i Hvidovre kommune, er jo en helt anden side af sagen. Det har ikke noget med denne problematik at gøre. Det har hr. Palle Simonsen også misforstået.

Må jeg sige til venstres ordfører, at det var faktisk, ligesom man havde en fornemmelse af, at han glemte, at dette er en lov, der er gennemført af en venstreminister, og at venstre har stemt for den. I hans fortolkning og hans vurdering var det, ligesom der manglede noget i så henseende. Og så vil jeg gerne sige dels til hr. Melchior, dels til hr. Hjortlund Christensen fra retsforbundet, at den, der går i strejke, mister sin løn, og han kan så få støtte fra forskellig side, hvad mange af dem, der har været i strejke, har været nødt til, men han må i yderste fald gå på bistandskontoret. Det vil sige, at levofoden forringes betragteligt, ved at normallønnen erstattes af nogle ydelser, som for langt, langt de flestes vedkommende skal betales tilbage. Det vil altså sige, at der er tale om beløb, som man faktisk låner, og det vil sige, at der ikke er tale om, at samfundet som sådant nærmest præmierer eller noget i den retning, som man har villet lægge det op til. Det er jo helt klart, at hvis man tænkte sig at realisere det, som hr. Palle Simonsen ikke har kunnet udforme i forslag, men som han har pålagt andre at udforme, ville samfundsmagten direkte tage stilling til konfliktsituationer af den ene og den anden art, og det er netop det, som var grundlaget for bistandsloven, at om noget sådant skulle der ikke være tale.

Jeg forstår godt, at et parti, der har stærk tilknytning til Arbejdsgiverforeningen, kan komme med sådan nogle tanker, men jeg har da glædet mig over – uanset hr. Palle Simonsens fortvivlede forsøg på at vurdere det, som om der var stor tilslutning til dem her i salen – at der trods alt var et overvældende flertal mod den tankegang, så jeg foreslår, at den bliver gemt lige så godt på de konservatives hylde som de forslag, de kom med i forbindelse med finanslovsforslaget. Kvaliteten er nogenlunde den samme, tankegangen er den samme, og derfor må vi afvise det.

Melchior (CD):

Ja, som centrumsøgende er jeg da en meget

stor ven af balance, men hr. Bernhard Baunsgaards forsøg på at skræve i begge ender af vippen må nu alligevel få hans bukser til at revne, for sammenligningen mellem bistandskontoret i den ene ende og banken i den anden ende af systemet, om jeg så må sige, er umulig at drage. Bistandskontoret yder bistand, yder hjælp og under visse omstændigheder altså også lån. Banken yder ikke bistand og ikke hjælp, men lån, men ud fra helt andre kriterier, nemlig ud fra rent forretningsmæssige kriterier. Og sammenligningen mellem, hvad den erhvervsdrivende gør og hvad de strejkende gør i en sådan situation, henholdsvis på bistandskontoret og i bankkontoret, er ganske irrelevant i sammenhængen.

Hr. Albertsen sagde her: hvad er der galt? Jeg tror, at hvis hr. Albertsen havde en gallup eller spurgte et par af sine vælgere på gaden eller ved tilfældige telefonopringninger, så ville han straks få at vide, hvad der er galt. For menigmand synes, der er noget galt, nemlig dette: er der ikke noget galt i, at den hjælp, der skal ydes til syge og nødstedte mennesker, skal være den samme eller ca. den samme som den, der ydes til mennesker, som stædigt og vedvarende bryder indgåede aftaler og sætter sig ud over arbejdsretlige afgørelser? Det tror jeg der er mange der finder at der er noget galt ved. Dette at erkende et problem er ikke det samme som at have dets løsning parat, men det må være berettiget at pege på det.

Jeg vil så sluttelig pege på en fejl, der forekommer mig at være i forslaget, nemlig at det i bemærkningerne taler om overenskomststridige arbejdskonflikter, medens der i selve teksten til forslaget til folketingsbeslutning kun står: personer, der er omfattet af en arbejdskonflikt.

Med mine bemærkninger i første runde sigtede jeg ikke til personer, der er i strejke, efter at en overenskomst er udløbet, eller anden form for, skal vi sige naturlig strejke. Jeg understregede udtrykkelig, at jeg har sympati for intentionerne bag dette forslag, når det drejer sig om de personer og grupper, som gør sig skyldige i at ville overse arbejdsrettens klare afgørelser og derfor ved kølig overvejelse sætter sig uden for systemet.

Da må det være muligt at slå råd sammen om, hvorvidt den offentlige ambulance skal rykke ud i det omfang, som det sker.

Jeg vil gerne sige, at jeg plejer at holde meget af og lægge stor vægt på socialministerens overvejede redegørelser og stillingtagen,

[Melchior.]

og jeg glæder mig til forhåbentlig engang at få lejlighed til at deltage i en debat og høre hendes syn på strejkevåbenets udvikling i et moderne samfund.

**Ordføreren for forslagsstillerne (Palle Simon-
sen) (KF):**

Jeg må indrømme, at hvis hr. Albertsen endnu ikke har forstået, hvad denne sag drejer sig om, så overstiger det mine muligheder at forklare hr. Albertsen det.

Jeg synes egentlig, det må stå krystalklart, hvad dette drejer sig om, og det ved hr. Albertsen også udmærket godt. Det er egentlig også urimeligt, at hr. Albertsen står her og siger, at man skulle have haft hjælp til at udarbejde et forslag.

Punkt 1: hr. Albertsen ved godt, hvad der ligger i dette forslag. Punkt 2: hr. Albertsen ved også godt, at et oppositionsparti ikke har den mulighed, et regeringsparti har. Men man kan gennem en folketingsbeslutning pålægge regeringen at udarbejde et lovforslag på grundlag af de principper, der ligger i folketingsbeslutningen. Så let er det. Derfor er det ikke en rimelig argumentation.

Hr. Albertsen taler stadig væk om dette, at hvis man stryger hjælpen – og dermed understreger hr. Albertsen jo egentlig, at han har forstået, hvad dette forslag drejer sig om – så bliver det offentlige i virkeligheden part i konflikten. Ja, det er stadig spørgsmålet om, hvor man begynder, og hvor man ender, for hvis man går ud i et projekt, hvor man påfører sig noget, som er selvforskyldt som dette, har jeg den opfattelse, at hvis man så stadig væk kan få hjælp fra det offentlige i denne situation, så er det offentlige part. Hr. Albertsen har en anden opfattelse, og det kan vi så strides om til dommedag, men hr. Albertsen har i hvert fald ikke overbevist mig om det modsatte. Det offentlige kan efter min opfattelse ikke undgå at blive part, når det betaler penge.

Så kan man sige: ja men er det nu så slemt det her, og er det ikke et gammelt problem? Det havde jeg egentlig ventet at socialministeren ville have sagt det var. Det, der skete af nyt ved bistandsloven, var jo trods alt spørgsmålet om den forbigående hjælp og den højere ydelse, som kan gives via den forbigående hjælp, og i disse sager vil det altid være forbi-

gående hjælp, fordi den forhåbentlig ikke har så lang varighed, at der kan blive tale om varig hjælp.

Når man ser på ministerens cirkulære af 17. december, så siger ministeren godt nok, at i en sådan situation som den, vi diskuterer her, skal man være tilbageholdende ved udmålingen af hjælpen. Men da det er sagt, efter at man har sagt, at man følger bistandslovens regler om hjælp, i dette tilfælde forbigående hjælp, så er det, jeg mener, at det ikke er ret meget indskrænkning, der finder sted. Jeg opfatter stadig væk cirkulæret således, at indskrænkningen primært består i, at det i højere grad pålægges at betale pengene i form af lån, end man ville gøre i en lang række andre tilfælde.

Der var et spørgsmål, som jeg ikke fik svaret hr. Albertsen på i første omgang, og det var dette med, om man skulle dø på gaden eller noget i den retning. Jeg troede egentlig, hr. Albertsen også kunne have læst ud af forslaget, at når man har taget den sidste sætning med, er det selvfølgelig, fordi man ikke med et sådant forslag som dette ønsker at stryge det i enhver situation.

Men fra en situation, hvor man med en lille indskrænkning udbetaler forbigående hjælp, og til en situation, hvor man kun yder i nødstilfælde, er der meget langt, og jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at lovekspertes og cirkulæreforfattere vil kunne finde en formulering af det, så der ikke behøver at være flere problemer for kommunerne i fortolkningen af sagen end dem, man oplever under de nuværende forhold.

Hr. Melchior siger, at der er noget inkonsekvent i forslaget. Hertil vil jeg sige, at der er jo det problem – og det er det, der gør det teknisk vanskeligt, men det må altid være en ministers opgave at finde ud af det – at bistandsloven taler om kollektive konflikter; den skelner ikke mellem overenskomststridige og lovlige konflikter. Derfor kan man næsten ikke gøre andet end at sige, at det drejer sig om at tage udgangspunkt i selve spørgsmålet om det, bistandsloven taler om, men det, man sigter på at stramme over for, er selvsagt de overenskomststridige og alene de overenskomststridige konflikter, men det må man jo diskutere videre frem i proceduren, og også det tror jeg man kunne finde en løsning på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Socialudvalget har afgivet tilføjelse til betænkning over forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Nedsættelse af aldersgrænsen for førtidig folkepension fra 60 til 55 år m. v.). (Lovforslag nr. L 51 B). Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (16/5 77):

Udtræder: Mølgaard

Nyt medlem: Ib Christensen

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om DSB.
- 3) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om landinspektørvirksomhed.
- 4) *Anden behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om læredannelsen i Grønland.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til erhverv i Grønland.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat. (Indførelse af landsskat).

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov for Grønland om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om blyndhold m. v. i motorbenzin.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af toldloven.

10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. (Familieoverdragelser af landbrugsejendomme).

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om fremskudt dige for Tønder Marsk.

12) *Første behandling af:*

Forslag til lov om folkeafstemning om Statens Kunstfond [af Poulsgaard m. fl.].

Mødet hævet kl. 18.09.
